

Zsebkönyvtár.

MAGYAR IRÓK'

R E M E K E I.

NÉGYEDIK KÖTET

ANTHOLOGIA

BERZSENYI DÁNIEL' MUNKÁIBÓL.

KASSÁN.

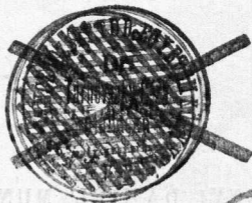
Nyomtatta Werfer Károly.

1836.

R. M. H. J.

MAGYAR IRÓK

R. M. H. J.

R. M. H. J.

1637

R. M. H. J.

ANTHOLOGIA

B E R Z S E N Y I

D Á N I E L'

munkáiból.

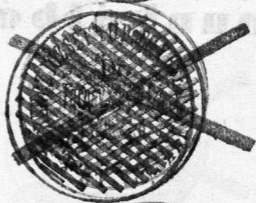
KASSÁN.

Nyomtatta Werfer Károly.

1836.

1907

NYERŐNYELV

1907

1907

BERZSENYI DÁNIEL,

szül. 1776. mh. 1836.

Egyházas - nagyberzsényi Berzsényi Dániel Máj. 7kén 1776. Hetyén Vas vármegyében nemes szüléktől lett világra 's már zsenge korában gondos nevelést vön atyai házánál. Oskolai tanulását a' soproni evang. gymnasiumban kezdé, hol később' a' Kis által alkotott magyar társaság' tagja volt. Hazatérte után atyja' házánál a' tudományoknak éle, 's Kis, akkor döntőre, kinek művei idővel kéz alatt elterjedvén, nagy csudálást gerjesztének az értőkben, 's első kiadások olly sebesen elkelt, hogy csak hamar a' második következett. Báró Prónai Sándor, midőn 1812. gróf Teleki Lászlót Somogy vármegye' helytartói székébe igtatá, Berzsényit mint a' magyar Parnassus' diszét köszönté 's ugyanazon vármegye' táblabírájával nevezé. Berzsényi 1800ban történt házassága után Niklára vonult. Későbbi éveiben az aestheticát és philosophiát tette studiumává 's 1830. a' magyar tudós társaság a' philosophiai osztályban vidéki első rendes taggá nevezte. Meghalt Febr. 24kén 1836. honi literaturánk' nagy kárára.

Berzsényinek Kissel és Kazinczyval folytatott levelezése kedvezően hatott mind izletére, mind nyelvére, 's nagyrészt

Kazinczy' ápolgatásának köszönhetjük literaturánk' ezen kel-
lemes virágát is. Rimelt versei nem felelnek meg ugyan min-
denben a' művészet' szabályainak, 's a' reminiscentiák gátol-
ják itt ott az egésznek kedvező hatását; de szelid érzelm
kedves képei 's egyéb poétai kellemei elfelejtetik velünk e'
hiányokat. Odáit ellenben olly' költői tűz, olly' fenlegő gon-
dolatok, olly' dús képzelet bélyegzik, millyeket kevés ólaköt-
tőkben találunk 's szent borzalom rezi keresztül a' lelket
Horatiusunk' több e' nemű miveinek olvasására.

Verseit Helmezy adta ki Pesten először 1813. I. köz.
három könyvben, azután 1816. egy könyvvel megtoldva. A
mayyar tudós társaság' évkönyveinek 1ső köt. „Poétai Harmo-
nistica“ czimű értekezését olvashatni.

G. N.

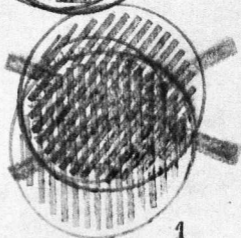
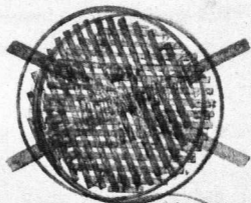
FOGLALAT.

ELEGYES VERSEK.

	Lap.
H oratiushoz	3
Az élet' dele	5
A' felkölt nemességhez	7
A' melancholia	11
A' szerelemhez	13
A' jámborság 's középszerűsége	15
A' balatoni nympa gróf Teleky Lászlóhoz, midőn a' Ba- latonra szállott	17
Osztályrészem	20
Az ulmai ütközet	22
Bucuzás Kemenes - aljától	24
A' tavasz	26
Egy szilaj leánykához	28
A' Magyarokhoz	30
Az esthajnalhoz	32
Lollihoz	34
Barátomhoz	37
Barátimhoz	39
A' halál	41

	Lap
Mulandóság	44
Az én kegyesem	50
A' Magyarokhoz	52
Lilihez	56
Vigasztalás	60
A' tánczok	63
Fannim' emléke	65
A' közelítő tél	68
Búcsúzás	70
Esdeklő szerelem	72
Az est	75
Életphilosophia	79
A' temető	82
Keszthely	84
Fohászzkodás	86
A' tudományok. Allegoria Plato után	88
Vandal bölcsesség	92
A' remete	95
A' vig Chloe	101
Szilágyi	105
Napoleonhoz	108

ELEGYES VERSEK.

LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF TORONTO

H O R A T I U S H O Z.

Roma' felséges szavu Pindarussa,
Flaccus! eldölt már az Olympig ötlő
Roma, 's a' roppant Capitoliumnak
Szent tüze elhunyt.

Ám te élsz most is! neved és Camoenád
A' dicsőségnek tetején ragyognak.
A' halandóság' köde fel nem érhet
Fényes egedre.

Oh te buzdítsd fel magas énekeddel
Gyenge Musámat! te emeld magadhoz
Lantomat! fűzd rá tüzes ömledésed'
Aetheri szárnyát;

Hogy tehozzád felvigyen, és tevéled
Tiburod' csendes ligetébe rejtsen,
Hol te olly' sok szép örömet találtál
Blandusiádnál.

Ott taníts engem nemes érzeményid'
Tiszta forrását huraimra csalni;
Ott taníts, mint kell az idővel élni
'S bölcsen örülni.

Ott taníts, nyugodt megelegedéssel
A' dicső virtus' menedéköléből
A' vad orkánok' 's habok' üldözését
Nézni mosolygva.

AZ ÉLET' DÉLE.

Felhágsz, éltem' napja, eged' délpontjára,
Ragyogva omlik rám fényed' hæv sugára;
'S ah, tudom! valamint felért szép delére,
Szint olly' gyorsan leszáll nyugovó helyére
Hanyatló pályád!

Nem volt ekkorig is felhőtlen futásod;
De hamar felderült rövid elhunyasod.
Csak azért rejtezel néha fellegekben,
Hogy fátyolod alól annál kedvesebben
Mosolygjon örczád.

Nem adtál szüntelen tüskétlen rózsákat,
Nem lengtetél mindig lágy Etesiákat;
De adtál víg elmét, erőt, barátságot,
Angyali érzéssel tölt édes órákot
Cypris' ölében.

Mit várjak ezután, nem látom előre.
Könnyes szemmel nézek a' multa 's jövőre:
Annak örömeit sirva emlegetem,
Ennek komor képét előre rettegem
Setét ködében.

A' FELKÖLT NEMESSÉGHEZ.

1805.

Mint majd midőn lángszárnyakon eljövend
A' nagy Birónak cherubi angyala,
Es kürtje' harsány hangja a' mély
Sírba leszáll hidegült porunkhoz:

Mindenfelé dob 's tárogató riad.
Úgy tetszik elhunyt párduczos őseink
Támadtanak fel hamvaikból
Véreiket fedező karokkal.

Toldúlva jönnek bajnoki népeink:
Erdély' kegyetlen Székelyi, a' feue
Hajdúk, az áldott tér mezőkben
Mégfeketült haragos Kunokkal;

Az ütközet közt állni tudó, kemény
Horvátok' és vad Ráczok' erős hada
Táborba szállott, hogy kövesse
A' Magyarok' rohanó lovagját.

Örvendj, hazám! nézd mennyi jeles sereg
Kész érted önkényt ontani életét.
Oh bátran örvendj! mert megőrzik
Hantjaidat született vitézid.

Magyar nemes vér' bére, jutalma vagy,
Vérző magyar kar tartja meg eddig is,
Csak hív szülöttid' vérpatakja
Áradozand ezután is érted.

Nézd, mint buzognak szép deli ifjaid;
Mindannyi herost 's Marst mutató vitéz
Tüzelg szemökből; felkelend még
Bátori, 's él Kinizsinek ezekben!

Tud győzni e' nép! Attila' magva ez!
Ez dúlta Árpád' hajdani harcain
A' föld' legelső tartományit
'S lánczra füzé sok ezer vitézít.

E' nép csatázott nagy Hunyadink alatt,
Mikor kevély Bécs' tornya lerontatott,
'S roppant Budának győzhetetlen
Ormai közt diadalmi kürt szóltt.

Hát bölcs királynénk, Thresia! thronusod'
Nem a' magyar szív vívta ki Pálfival?
Nem a' Magyar' 's Nádasdi' kardja
Tette dicső koronád' fejedre?

Hat nagy királyok' fegyvere omla rád,
Tűzláng borítá Austria' tájait,
'S nem volt ki terhed' Herculesként
Tartsa. Egész birodalmad ingott.

'S ím, mint midőn bús Aeolus éktelen
Barlangja' torkát Kaukasus' oldalin
Feltárja 's ádáz szélveszekkel
Fellegeket hasogatva pusztít:

Felkél az ébren szunnyadozó Magyar
'S elszórja villámkardja eged' ködét;
Megtörte, földhöz verte, mint egy
Bellerophon hatagyó Chimaerád?

Menj most vitéz faj! nézd mikor a' vadak'
Királya felkél Juba' vadonjain,
Szavára megrémül az erdő,
'S futnak ezer vadak odvaikba!

A' MELANCHOLIA.

Te a' setét erdők' vadonjain
Szeretsz álmodozni oh melancholia!
A' puszta vár' bús omladékain
Nyögdező lágý szellő neked harmonia.

A' felhőkbe nyúlt granit' ormai
'S az elzárt völgy néked legkedvesb néző-hel,
A' halvány hold 's goth falak' kormai
Bájosnak tégedet mágusi erővel.

A' mohosult sírkövekre ledülsz
'S mély lelkesedéssel emeled hárfádat,
Az őszült kor' képeibe merülsz,
'S édesen elsírod bús elegiádat.

A' vidámság csak a' valóságnak
'S szűk jelenvalónak szedheti rózsáit;
De te karján a' szép álmodásnak,
Éled a' jövendőt 's a' multnak óráit.

Oh te voltál eddig biztos társam!
Te intéztél engem józan útaidon,
Ha a' földi vigságtól megváltam,
Sátorodba intél csendes alkonyidon.

Te vontad bé az ifju^s húrjait
Egy csendes búsongás' gyászos fátyolával:
Te derítsd fel a' férfi' gondjait
Magányos örömid' szép holdvilágával!

A' SZERELEMHEZ.

Psyche' bibor kebeléből
Repülj le felém,
Eged' fényes aetheréből
Csöpögtesd belém,
Oh szerelem! malasztaid'
Mennyből eredt balsamait.

Hol van lelkem' rokonfele?
Jer, jelentsd ki már!
Repülj kebelembe vele,
Szívem alig vár;
Repdez, mint Noe' galambja,
De enyhelyét nem láthatja.

Bennem mélyen metszve lelem
Szép ideálját,
Pygmalionként ölelem
Kedves bálványát,
De meg nem lelkesíthetem;
Csak tűnő képét kergetem.

Hozd el hozd Zephyr-szárnyakon
Már valahára,
Ki ágyamhoz mécset gyujtson
Psyche' módjára ;
'S ha majd a' szent forrást issza,
Ismét add ölembe vissza.

A' JÁMBORSÁG 'S KÖZÉPSZER.

Más az Atridák' ragyogó dagályát
Tarka pórázon mosolyogva nyögje,
'S Tantalus-szájjal magas asztaloknál
Üljön epedve.

Oh ti, elrejtett kalyibák' lakói,
Régi jámborság 's te arany közepszer!
Üljetek mellém küszöbömre: vigan
Látlak, ölellek.

Üljetek mellém ősi tűzhelyemre!
'S majd Sabinám' hív keze főzte mellett
Mártsatok vidám ajakat mosolygó
Bükfa kupámba.

A' ki keblében helyet ád tinéktek,
A' szerencsének letapodja kényét ;
'S szive' épségét soha semmi bájszin
Törbe nem ejti.

Nem von az fényes rabigát nyakára ;
Sem majomnévért kenyerét nem adja ;
Kincseket sem gyűjt, hogy azokra árvák'
Könnye kiáltson.

Tiszta lélekkel 's meglelégedéssel
Látja csűrében keze' míve' bérét ;
'S izzadásának gyönyörű gyümölcsét
Éli örömmel.

Nyájas orczával szegi meg falatját
A' barátságna' 's jövevény szegénynek ;
'S asztalánál, mint az öreg Philemon,
Égieket lát.

Háza szent templom, maga áldozó-pap,
És az áldásnak poharát kezében
Istenek töltik kimeríthetetlen
Égi itallal.

A' BALATONI NYMPHA
GRÓF TELEKY LÁSZLÓHOZ,
midőn a' Balatonra szállott.
1812.

Üdvezlek, Teleky, nádligetim között
'S vígan nyujtom ezen tölgykoszorút neked.
Vígán zengeti el nádsipom énekét,
'S e' szent csészeviz áldozik.

Hősek magva! nemed' tiszteli a' Magyar.
Él még benned ama' régi Szilágyi vér,
Melly Pannon' letörött thronusa' talpkövit
Még egyszer leraká dicsón

Corvinban, ki hazánk' Bellerophonja lett
'S a' vakságba merült századok' éjjelén
A' mennyből lehozá Delphi' szövétnekét
'S meggyujtá Buda' ormain.

Ennek fénye fajod' nemzeti bélyege.
Ez buzgatta ama' főpapi lañtverőt
Pécs' szent erdeiben , szent palotáiban,
'S ez gerjeszti te melleidet.

Minos' rejteke volt a' te nagy iskolád ;
A' villám' ura ott iktata Parthenon'
Felsőbb pitvariba 's béavatott szemed
Függött palladiumjain.

Láttad Deucaledon' fennyen uralkodó
Hullámit 's koronás Albion' árboczit,
A' bölcs' nép' felemelt lelke' csudáit , és
A' törvény' diadalmait.

Lásd e' tájakit is , mellyeket e' napon
Kormányodra bizott a' haza' istene ;
Nézd a' puszta virányt 's tungusi vad lakost,
'S a' szörnyek' fene nyomdokit. —

Nem tenger, nem egyéb helyhezet alkotá
A' nagy népeket és nagy birodalmakat.
Minden nép, ha javát ismeri, szabad
'S boldog minden időn 's helyen.

A' nép, hogyha szabad 's virtusi nincsenek,
Gyermek, melly keziben kést 's üszököt visel,
'S egy rút törpe gigás karddal: az éget, öl,
Ez vázkép 's kaczagást okoz.

A' fényes Latium 's Sparta' kevély feje
A' virtus' meredek bércein ötle fel;
Pallas' fegyvere nyít utat oda, 's lehull
A' mit nem fedez aegise.

Tedd a' durva Getát a' Tyberishez és
A' hét hegy' lakosit Bosphorus' öblihez:
Barlang lészen amott a' Capitolium,
'S itt új Roma emelkedik.

Menj! megcsillapodott a' zaj előtted, és
Szendergő suhogás váltja fel a' morajt;
Nézd a' kék Badacsony lassu Favont lehell,
'S nem küzd a' Tihany' ősz foka.

OSZTÁLYRÉSZEM.

Partra szállottam. Levonom vitorlám.
A' szelek' mérgét nemesen kiálltam.
Sok Charybdis közt, sok ezer veszélyben
Izzada orcám.

Béke már részem; lekötöm hajómat,
Semmi tündér kép soha fel nem oldja.
Oh te, elzárt hely, te fogadd öledbe
A' heves ifjút!

Bár nem olly gazdag mezeim' határa,
Mint Tarentum vagy gyönyörű Larissa,
'S nem ragyog szentelt ligetek' homályin
Tiburi forrás:

Van kies szőlőm, van arany kalással
Bíztató földem; szeretett szabadság
Lakja hajlékom? Kegyes istenimtől
Kérjek e többet?

Vessen a' végzet valamerre tetszik,
Csak nehéz szükség ne zavarja kedvem:
Mindenütt boldog megelégedéssel
Nézek az égre!

Csak te légy vélem, te szelid Camoena!
Itt is áldást hint kezed életemre,
'S a' vadon tájék kiderült virány lesz
Gyenge dalodra.

Essem a' Grünland' örökös havára,
Essem a' forró szerecsen homokra:
Ott meleg kebled fedez, oh Camoena,
Itt hűves ernyőd.

AZ ULMAI ÜTKÖZET.

1805. Octob. 14d.

Mit hallok? Árpád' honja' határain
Ágyúk dörögnek! rettenetes veszély
Zúg, mint dagadt felhők' morajja
'S Bosphorusok' zokogó nyögése.

Egy nagy csapással mindeneket levert
A' harcz' 's dicsőség' kénye, Napoleon,
'S mint Jupiter' mindent lerontó
Mennyköve, egy riadással elszórt.

Látom hazámnak fegyveres őreit
Rémült futásban; látom az éktelen
Vert had' zavarját tébolyogva
'S Bécs' 's Pozson' érczkapuit vivatlan'

Kitárva. Oh sors! oh csuda nép! mi ez?
Nincs hát remény már? — Itt az idő, Magyar!
Melly majd szabad lelket nem ismért
Jármot akaszt te szilaj nyakadra.

Nyolcz száz repült el már Budavár felett.
Villámok' ádáz zápora, vérözön
Toldult 's rohant rád számtalanszor:
Ám de te, mint az egekbe ötlő

Kriván, mosolygál a' zivatar között.
Rémíthetetlen melled aczélfalat
Vont fel körülted, 's vakmerően
A' haragos buzogányt ragadván,

Gigas erővel harcra szegült karod,
Vivtál ezerszer többel ezer csatát:
Menj, most mutasd meg Zrinyi' lelkét
Zrinyi' dicső remekét, halálát!

Merj! a' merészség a' fene fatumok'
Mozdíthatatlan zárait áltüti,
'S a' mennybe gyémánt fegyverével
Fényes utat tusakodva tör 's nyit.

BÚCSUZÁS KEMENES - ALJÁTÓL.

Messze setétedik már a' Ság' teteje,
Ezentúl elrejtí a' Bakony' erdeje
Szülő-földem, képedet ;
Megállók még egyszer 's reád visszánézek.
Ti kékellő halmok! gyönyörű vidékek!
Vegyétek bús könnyemet.

Ti láttátok az én bölcsömnék ringását
'S ácsorgó ajakam' első mosolygását
Szülém' forró kebelén ;
Ti láttátok a' víg gyermek' játékait
A' serdülő ifjú' örömit, gondjait,
Éltem' vidám reggelén.

Mélyen illetődve búcsúzom tőletek ;
Elmégyek ; de szívem ott marad véletek
A' szerelem' lánczain,
Hímezze bár útam' thessali virulmány,
Koszorúzza fejem' legdicőbb ragyogvány,
A' szerencse' karjain :

Bánatos érzéssel nézek vissza rátok,
Ti szelid szerelmek' 's vidám nyájasságok'
Örömmel tölt órái!
Nem ad vissza nékem már semmi titeket!
Evezzem bár körül a' mély tengereket,
Mint Magellan' gályái. —

Oh gyakran a' szívnek édes ösztöneit
'S tárgyaihoz vonzó rózsaköteleit
Egy tündér kép elvágja!
A' szilaj vágyások' gigasi harczeit,
E' bujdosó csillag' ezer orkánjait
Bévont szemünk nem látja.

Hív szívünk' csendesebb intésit nem halljuk,
Az előttünk nyiló rózsát letapodjuk,
Messzebb' járnak szemeink.
Bámulva kergetjük álmunk' tarka képét,
Örökre elvesztjük gyakran éltünk' szépét,
'S későn hullnak könnyeink.

A' T A V A S Z.

A' tavasz, rózsás kebelét kitárva,
Száll alá langyos levegőn mezőnkre.
Balsamos fürtjén Zephyrek repesnek,
'S illatot isznak.

Alkotó aethert lehel a' világra,
Mellyre a' zárt föld kipihenve ébred ;
Számptalan létek' lekötött csirái
'S magvai kelnek.

Flora zsengett nyujt mosolyogva néki.
Nyomdokin rózsák 's violák fakadnak.
A' vidám tréfák, örömek, szerelmek
Lejtnek utána.

Én is üdvezlő dalomat kiöntöm,
'S egy virágbimbót tűzök, édes Emmim,
Gyenge melledhez; valamint te, olly' szép,
'S mint mi, mulandó!

EGY SZILAJ LEÁNYKÁHOZ.

Miért rettegsz kebelemben,
Miért, félénk leányka?
Mit félsz te, mint a' kegyetlen
Vadtól a' kis báránka?

Nem vagyok én ellenséged,
Sem hitszegő csapodár;
Hív lelket adok én néked,
Míg koporsóm bé nem zár.

Tiéd leszek, míg e' kedves
Rubintajak csókot kér,
Tiéd! midőn már e' kegyes
Szív csak akadozva vér.

Halld, melly édesen csatináz
A' völgy' zengő csermelye,
A' víg madár mint leng 's trilláz
'S mint nyögdel a' fülmile.

Majd ha a' bús tél közelget,
Ezek mind elnémulnak;
Elrepül a' szép kikelet
'S örömeink elmulnak.

A' MAGYAROKHOZ.

1807.

Forr a' világ' bús tengere, oh Magyar!
Ádáz Erinny's' lelke uralkodik,
'S a' föld' lakóit vérbe mártott
Tőre dühös viadalra kiszti.

Egy nap lerontá Prussia' thronusát.
A' balti partot 's Adria' öbleit
Vér festi, 's a' Cordillerákat
'S Haemusokat zivatar borítja.

Fegyvert kiáltnak Bactra' vidékei,
A' Dardanellák bérczei dörgenek,
A' népek érczkorláti dőlnek,
'S a' zabolák 's kötelek szakadnak.

Te Titusoddal hajdani őseid'
Várába gyültél, hogy lebegő hajónk
A' bölcs tanács' 's kormány' figyelmén
Állni tudó legyen a' habok közt.

Ébreszd fel alvó nemzeti lelkedet!
Ordítson orkán, jöjön ezer veszély;
Nem félek. A' kürt harsogását,
A' nyihogó paripák' szökését

Bátran vigyázom. Nem sokaság, hanem
Lélek 's szabad nép tesz csuda-dolgokat.
Ez tette Romát föld' urává,
Ez Marathont 's Budavárt híressé.

AZ ESTHAJNALHOZ.

Emeld fel bíbor képedet,
Csendes esthajnal!
Enyhítsd meg a' természetet
Harmatillattal.

Hozd alá a' fáradt szemnek
Kivánt álmait,
Fedezd bé a' szerelemnek
Édes titkait.

Titkon nyílnak az életnek
Legszebb rózsái,
Mély titokban csörgedeznek
Legszebb órái.

Ah nékem is van egy titkom
Szívembe rejtve!
Nem szabad azt kimondanom;
El van temetve.

Nem szabad kijelentenem,
Melly boldog vagyok,
'S hogy ki az én egyetlenem,
Kéért hervadok.

Csak a' néma hold mosolyog
Rám szemérmesen,
Mikor az örömcsepp ragyog
Forró szememen.

L O L L I H O Z.

Lolli! deli kellemiddel
A' rózsára homályt vetsz,
'S szivégető szemeiddel
Belém ezer tört nevetsz.

Szebb vagy te mint a' szép Hebe
A' dörgő' lángölében,
Szebb mint a' szép Erycene
A' kellem' bájjövében.

Képed' szelíd vonásiban
Szerelmek nyiladoznak,
Tested' minden mozgásiban
Tündérek mulatoznak.

Szép , mikor édes éneked
Sirenhangja zendegez,
’S angyali érzékeny szíved
Harmoniát ömledez,

Szép , mikor pihegő kebled
Mint egy galamb epédez,
’S lankadó nefelejts szemed
Harmatgyöngyöt görgédez.

Szép vagy te , mikor csintalan,
Mint könnyű Zephyr , játszol,
’S titkaidról vigyázatlan’
Le-lereppen a’ fátyol.

Szép , mikor a’ gerjedelem
Andalodásba merít,
Szép , mikor a’ szűz szemérem
Bíborlángszínbe borít.

De Lolli ! a’ test’ szépségét,
Hidd el , csak úgy imádom,
Ha a’ szép lélek’ épségét
Tiszta kebelben látom.

Ha angyali leplegídben
Angyali szív verdegél,
Nemes tűz ég ereidben,
'S lelked a' porból kikél.

B A R Á T O M H Ö Z.

Ime lassanként lefoly a' virágkor,
'S gyenge rózsáink vele elvirítanak ;
A' kies tempék, örömek, szerelmek
Véle enyésznek.

Melly rövid 's kedves, valamint az első
Éjjelünk, mellyen szeretők' ülében
Életünk' legszebb örömében égve
Kóstola szívünk:

Elrepül tőlünk, soha vissza sem tér!
Sem Galenusnak tudományi titka,
Sem kegyességünk' ezer áldozatja
Vissza nem adja.

Minden órának leszakaszd virágát.
A' jövendőnek sivatag homályit
Bízd az istenség' vezető kezére,
'S élj az idővel.

Elmarad tőlünk szeretett barátánk,
Itt hagyunk mindent valamit szerettünk,
Semmi nem kísér szomorú koporsónk'
Néma ölébe,

A' piros hajnal' derülő sugára,
A' barátság' kegyes ápolási,
A' legesdeklőbb szerelem' siralmi
Fel nem idéznek !

B A R Á T I M H O Z.

Én is éreztem 's tüzesen szerettem,
Éltem a' föld' szép örömit, barátim!
Barna fürtim közt szerelem' 's vidámság'
Myrtusi nyiltak.

Repdezett szívem kies édenében:
Mint ama' boldog ligetek' lakója,
Már midőn a' porkötelet lerázta
Lethe' virányin.

A' szilaj lélek rekeszét kitörvén,
A' nap' útján tul magasan csapongott
'S mint az aetherben lakozó rideg sas
Földre se' nézett.

Mennyi tündér báj 's ragyogó kilátás,
Mennyi andalgó öröm és reménység
Rengetett, édes csalatás, öledben
Magus-erővel!

Álmaim tűnnek, leesik szememről
A' csalárd fátyol 's az arany világnak
Rózsaberkéből sivatag vadon kél
Zordon időkkal:

Hol csak a' külszín fedí a' valóság'
Pusztá országát bibor állepelben ;
Ám de a' bölcsnek beható szemével
Játszani nem mer

Látja a' virtust letapodva nyögni,
Látja a' bűnnek koronás hatalmát,
Socrates' méregpoharát 's Tibernek
Thronusa mocskát ;

Látja és keblét szomorún bezárja.
Nem szeret semmit, de nem is gyűlölhet ;
Szíve óhajt még, de üres vadonban
Hal ki nyögése.

A' H A L Á L.

A' gonosznak és gyáva szíveknek
Rettenetes vázkép a' halál,
Mint a' félének, kába gyermekeknek
Rémítő az éjjeli homály.

Az erősek mosolyogva néznek
Porfedelők' oszlatójára,
A' jámborok békés szívvel dülnek
A' bús cyprus' szent árnyékára.

A' höles nyugodt elmével búcsúzik
E' játékszín' álorczájától,
Szabad lelke feljebb ohajtozik
E' bujdosó csillag' hantjától.

Érzi, hogy itt isteni szárnyait
Eléggé nem héjaztathatja;
Érzi, hogy rab, míg testi lánczait
Hordozza és le nem rázhatja.

Oh, de mitől válunk olly' nehezen?
Mi tündér báj vonz úgy magához,
Hogy mennyei lelkünk ne siessen
Eredete' dicső honjához?

Nincs itt tiszta öröm bánat nélkül,
A' jó rosszal van öszvefonva:
Itt a' gazdag nyomva van szükségtil,
S a' dicsőség fátyolba vonva.

Mihez ragad szívünk édesebben
Mint tehozzád, szent gerjedelem?
Mi tölti bé lelkünk' teljesebben
Mint te, édes boldog szerelem?

Még is gyakran csak kínzó örömmel
Fojtogatod nyögő kebelünk'!
Hol örömmel, hol bús könnyözönnel
Édes kelyhed' itatod velünk. —

Csak repülő álmkép 's csalódás
A' halandó ember' élete!
Rövid öröm, hosszú gond 's bánkodás
Bús életünk' szűk kerülete.

Rablánczok a' földi szenvedések,
Mellyeket csak a' halál szakaszt;
Rózsaszálak a' gyönyörúségek,
Mellyeket egy őszi szél hervaszt!

Boldog, ki a' reá mért lánczokat
Itt nemesen tűrve viseli,
'S a' hervadó gyenge virágokat
Az erkölcsnek 's észnek szenteli!

M U L A N D Ó S Á G.

Hol a' mohos szirt' öbléből
Ezüst forrás ömledez,
'S a' patakok' csörgésétől
A' sötét völgy zengedez ;

Hol meredek tar kősziklák
Az egekkel mérkőznek,
'S a' százados roppant tölgyfák
A' felhőkbe verődznek ;

Hol a' vadonnak csudái
Pompájokat mutatják,
'S a' természet' nagy scenái
Az érzőt felborzasztják ;

Hol a' váromladékokon
Az őszült kor' lelke leng,
'S a' beszakadt sírboltokon
Bús halotti ének zeng;

Itt lakik a' képzelődés,
Képekben elmerülve,
Itt a' forró lelkesedés,
Plutarch' karjára dülve.

Itt emeli fel fátyolát
A' visszaemlékezés,
Itt rakja le zöld sátorát
A' bölcs magábatérés:

Itt tévelygek a' világi
Lármától különválva,
Képzeletim' forróságai
Között magamba szállva.

Amott egy magas szirt' fokán
Egy puszta vár dőledez,
Mellynek szomorú homlokán
Bús régiség epedez.

Hajdan ez a' dicsőségnek
Volt fényes palotája,
'S a' legerősb vitézségnek
Győzhetetlen hazája ;

Hajdan felséges tornyai
A' felhők közt ragyogtak,
'S íme most kevély ormai
Rakásra omladoztak !

Ott az eldőlt sírköveknél,
Hol most lelkek támadnak,
'S a' mély csendü éjféleknél
Bús nyögések hallatnak :

Ott nyugosznak a' bajnokok
Mélyen a' föld' gyomrában,
A' töredezett oszlopok
Között örök homályban.

Ama' kormos ablakoknál,
Hol most repkény szövődik,
'S a' mohosult kőláboknál
Iszolog tekerődik :

Ott búcsúzott szívszakadva
Az ékes hölgy férjétől,
Mikor a' kürtök riadva
Elszakaszták keblétől.

Ott nézett le borzadozva
Bajvívó kedvesére,
Ott dült ismét lankadozva
A' győzőnek keblére.

Amaz ijesztő boltoknál,
Hol most baglyok huhongnak,
'S a' rémítő nyilásoknál
Szárak kórók suhognak :

Ott hörpölték egymás' vérét
A' párduczos Magyarok,
Ott nyerték el a' harcz' bérét
A' győzhetetlen karok.

Ama' bércfalakon álltak
A' vár' pártás szúzei,
Mikor ellenségbe vágtek
A' haza' erősei.

Ama' vár' roppant kapuján
Zéngtek a' tárogatók,
Mikor a' véres harcz után
Megtértek a' hódítók.

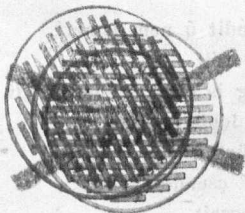
'S ott, hol a' győzedelmesek
Toborzan vígadoztak,
'S az érzékeny szerelmesek
Szívekben olvadoztak,

Most a' gyászos romladékon
Bús éjszakák borongnak,
És a' borzasztó tájékon
Bágyadt szellők zokognak. —

Igy múlik el a' világnak
Minden gyönyörúsége!
Igy minden tündér nagyságnak
Veszendő dicsősége!

Hósek' márvány sarampóit
Az idő eltemeti,
'S a' félvilág' hódítóit
Feledékeny por fedi.

A' bölcs, ki ma nagy lélekkel
A' naphoz emelkeddik,
Holnap gyáva gyermekekkel
Egy sírba ereszkedik!

AZ ÉN KEGYESEM.

Az én kegyesem nem nemes,
De deli és szép,
Mint egy gratia kellemes,
Szíve tiszta 's ép.
Félénk szeme nem mosolyog,
Csak dagadó melle dobog,
Midőn felém lép.

A' módit ő nem ismeri,
Sem piperéit,
Ah, még is olly' szépen szedi
Könnyü lepleit!
Barna fürtje' sodradéka,
Fátyola' csendes árnyéka
Festi kecsseit.

Szép, ha képén a' szerelem'
Rubintja pirul ;
Szép, ha könnyét törülgetem,
'S vállamra simul ;
Szép, ha ölel, fohászkodik,
Színe százfelé változik,
'S nyelve elnémul.

A' MAGYAROKHOZ.

Romlásnak indult hajdan erős Magyar!
Nem látod Árpád' vére miként fajul?
Nem látod a' bosszús egeknek,
Ostorait nyomorult hazádon?

Nyolcz századoknak vérzivatarja közt
Rongált Budának tornyai állanak,
Ámbár ezerszer vak tüzedben
Vérideit, magadat tiportad.

Elszórja, hidd el, mostani veszni tért
Erkölcöd, undok vípera fajzatok
Dulják fel e' várt, melly sok ádáz
Ostromokat mosolyogva nézett.

Nem ronthatott el tégedet egykoron
A' vad tatár chán' xerxesi tábora,
'S világot ostromló Töröknek
Napkeletet leverő hatalma ;

Nem fojthatott meg Zápolya' öldöklő
Századja 's titkos gyilkosaid' keze,
A' szent rokon vérbe füresztő
Visszavonás' tüze közt megálltal ;

Mert régi erkölcs 's spartai férfikar
Küzdött 's vezérlett fergetegid között ;
Birkózva győztél 's Herculesként
Érez buzogány rezegett kezében.

Most lassu méreg , lassu halál emészt.
Nézd , a' kevély tölgy , mellyet az éjszaki
Szélvész le nem dönt , benne termő
Férgek erős gyökerit megőrlik,

'S egy gyenge széltől földre terítettik !
Igy minden ország' támasza , talpköve,
A' tiszta erkölcs , melly ha megvész,
Roma ledül 's rabigába görbed.

Mi a' Magyar most? — rút Sybarita váz.
Letépte fényes nemzeti bélyegét,
'S hazája' feldult védfalából
Rak palotát heverő helyének ;

Eldődeinknek bajnoki köntösét
'S nyelvét megunván, rút idegent cserélt,
A' nemzet' őrlékét tapodja ;
Gyermeki báb puha szíve' tárgya. —

Oh! más magyar kar' mennyköve villogott
Atilla' véres harczi közt, midőn
A' félvilággal szembe szállot
Nemzeteket tapodó haragja.

Más néppel ontott bajnoki vért hazánk'
Szerzője Árpád a' Duna' partjain,
Oh más Magyarral verte vissza
Nagy Hunyadink Mahomet' hatalmát !

De jaj, csak így jár minden az ég alatt !
Forgó viszontság' járma alatt nyögünk,
'Tündér szerencsénk' kénye hány, vet,
Játszva emel 's mosolyogva ver le.

Felfogat a' nagy századok' ércz keze
Mindent: ledült már a' nemes Ilion,
A' büszke Karthago' hatalma,
Roma 's erős Babylon leomlott.

L I L I H E Z.

Jer, Lili! nézd langyos szellők
Lengetik a' ligetet,
'S illatozó híves ernyők
Mérséklük a' meleget.

Jer, e' szép jubarlugosnak
Dőlünk le árnyékára,
'S míg a' gerliczék búgdosnak,
Vigyázz lantom' szavára.

Kedves gyermek! fakadoznak
Kellemeid' bimbái,
Pihegnek már 's dagadoznak
Melled' hattyúhalmái.

Az ifjuság' kellemei
Mosolyognak orczádon,
'S az életnek örömei
Virítnak zöld pályádon.

Ollyan vagy mint egy szűz rózsza,
Melly még csak tavaszt látott,
Mellyet csak harmatgyöngy mosa,
'S csak lágy szellőkkel játszott.

Mint egy Zephyr, melly virágos
Ligetek közt lengedez,
Illatokkal él 's balsamos
Violákon tévedez.

Gyönyörűség és vidámság
Folyja körül ösvényed',
Mert még a' szűz ártatlanság
Oltárán ég tömjényed.

De ki ne térj ez ösvényből,
Mellyen most rózsát szaggatsz ;
Oh vigyázz, mert az örvényből
Soha ki nem gázolhatsz.

Ha elveszted az erkölcsnek
Intéző fonalait,
Számptalan veszedelmeknek
Leled labirinthait.

El ne hagyđ őrangyalodat,
Hív szelíd erkölcsödet;
Nyujtsd néki gyöngé karodat,
Hagyđ vezérljen tégedet.

Csak ő menti meg szemedet
Ezer könnyhullatástól,
Ő menti meg szépségedet
A' kora hervadástól.

Ő intézget karjaival
Paphus' virulmányain,
'S béfedez hív szárnyaival
Az öröme' hullámjain.

Oh ezer örvény és hinár
Fogja pályád' majd körül!
De ha ésszel 's erkölccsel jár,
Hidd el, egybe sem merül.

Ezek légyenek őrei,
Kedves gyermek, szívednek!
Igy a' hiúság' tőrei
Meg soha nem ejthetnek

Ezek ismértetik veled
A' sireni hangokat;
Ezek mutatják meg neked
A' gaz csapodárokat.

Szíved kedves rokonfelét
Neked ezek választják
'S földi éltednek édenét
Karjai közt megadják,

Hol szelid öröm 's vigaság
Lelke fog ápolgatni
'S az aranykori boldogság
Angyala csókolgatni:

Addig is, míg homlokodon
Arany üstök omladoz,
Akkor is, ha majd arczodon
A' rózsaláng hervadoz.

V I G A S Z T A L Á S.

Mindig csak sírsz? csak bús siralomra
Nyílnak most is bágyadt szemeid?
Mindig csak e' gyászos sírhalomra
Öntözgeted néma könnyeid'.

Tudom, legszebb örömid' reggelét'
E' szomorú hant alá zárád;
Tudom, árva szíved' kedves felét
Kéri vissza epedő orczád.

Oh, hárítsd el ázott fátyolodat
Bús szemedről, kegyes szenvedő!
Nem fedi már szeretett tárgyadat
E' porhalom 's mohos temető.

Ott lebeg már az öröm' szárnyain,
Hol a' békés Lethe csörgedez,
'S virágzó zöld pálmák' árnyékain,
Örök élet' lelke lengedez ;

Hol a' myrtus- 's amarant-szigetek
Felett arany aether mosolyog,
'S illatozó balsamos ligetek
Közt az élet' forrása ragyog ;

Ott békesség 's isteni nyugalom
Harmatozva száll mindenekre,
Nincs ott bánat, sem gyász, sem sírhalom,
Sem bús fátyol halvány képekre.

Nem szakad el a' hív szerelemnek
Ottan többé rózsakötele ;
Ott virrad fel a' sokat sírt szemnek
Bíbor színben kívánt reggele.

Vár tégedet is e' dicső tájék !
Ezentúl szent hantjait járod ;
Vár szeretőd, vár e' kedves árnyék,
'S nem sokára szívedhez zárod.

Akkor égi csókok törlögetik
Gyöngy orzádról kegyes könnyeid',
'S rég ohajtott karok ölelgetik
Rég ohajtott szűz tetemeid'.

Ölelkezve fogtok leborúlni
Dicső atyánk' szent zsámolyánál,
'S édes örömlángokra buzdúlni,
Cherubimi harmoniánál.

A' T Á N C Z O K.

Nézd a' táncz' nemeit, mint festik játsziesettel
A' népek' lelkét 's nemzetek' ízleteit.
A' Német hármal lépéssel lejtve kering le,
'S párját karja közé zárja 's lebegve viszi.
Egyszerű a' Német mindenben 's csendesen örvend,
Egyet ölel mindég 's állhatatos szerető.
A' Gallus fellengve szökik 's enyelegve kacsingat,
Párt vált, csalfa kezét majd ide, majd oda nyujt,
Ez heves és virgoncz, örömében gyermeki nyájas,
Kényeiben repdez 's a' szerelembe' kalóz.
A' Magyar egy Pindár: valamerre ragadja az oestrum,
Lelkesedett tüzzel nyomja ki indulatit.
Majd lebegő szellő, szerelemre olvad epedve,
'S búja hevét kényes mozdulatokba szövö.
Majd maga fellohbanva kiszáll a' bajnoki tánczra
(Megveti a' lánykát a' diadalmi dagály)

'S rengeti a' földet; Kinizsit látsz véres ajakkal
A' testhalmok közt ugrani hőseivel.

Titkos törvényt mesterség nem szedi rendbe,
Csak maga szab törvényt 's lelkesedése határt.
Ember az, a' ki magyar tánczhoz jól terme, örüljön
Férfi-erő 's lelkes szikra feszíti erét.

FANNIM' EMLÉKE.

Sírásra vonult képenmel
Hűs öledbe sietek,
Csendes liget! keservimmel
Mert itt magam lehetek.

Te láttad szép örömimet
Fannim' forró keblében,
Te rejtsd el bús könnyeimet
Alkonyatod' leplében.

Itt, hol hársak árnyékoznak
A' setét völgy' ölébe,
'S csörgő vizek omladoznak
A' vad rózsák' tövébe:

Itt nyögtem ki epedezve
Beteg szívem' sebeit,
Itt szorítám esedezve
Hozzám gyöngé térdeit.

Itten mosolygott szemembe
Szelíden elpirulva,
Itt dőlt égő kebelembe
Édesen elájulva.

A' liget' zöld sudarai
Halkva körülsusogtak,
A' hold' játszi sugarai
Könnyeincken ragyogtak.

Minden megszünt 's az estvének
Nyugalmában hallgatott,
Csak szíveink' verésének
Döbögése hallatott.

Csak a' szerelmek' angyala
Élt 's repdezett körülünk,
Csak az öröm' szép hajnala
Viradozott felettünk.

Örökké virulj, kedves hely!
Hintsen bé virágival
Minden tavasz 's minden reggel
Legfrisebb harmatival.

Gyakran fog bánatos lelke
Tekörülte lebegni,
Hozzád vonz árva szerelmem
Kínom' elkeseregni.

Gyakran éjféli órákon
Látsz te itt sírdogálni,
'S nyögdécselő furulyámon
Bús nótát fujdogálni.

A' KÖZELÍTŐ TÉL,

Hervad már ligetünk 's díszei hullanak.
Tarlott bokrai közt sárga levél zörög.
Nincs rózsás labyrinth 's balsamos illatok
Közt nem lengedez a' Zephyr.

Nincs már symphoniá 's zöld lugasok között
Nem bűg gerlicze, és a' füzes' ernyein
A' csermely' violás völgye nem illatoz,
'S tükrét durva csalét fedi.

A' hegy' boltozatán néma homály borong.
Nectar' thyrusain nem mosolyog gerezd.
Itt nem rég az öröm' víg dala harsogott :
'S most minden szomorú 's kiholt.

Oh a' szárnyas idő hirtelen elrepál,
'S minden míve tűnő szárnya körül lebeg!
Minden csak jelenés, minden az ég alatt,
Mint a' kis nefelejts, enyész.

Lassanként koszorúm' bimbaja elvirít.
Itt hágy szép tavaszom: még alig ízleli
Nectarját ajakam, még alig illetem
Egy két zsenge virágait.

Itt hágy 's vissza se' tér majd gyönyörű korom.
Nem hozhatja fel azt több kikelet soha!
Sem béhunytt szememet fel nem igézheti
Lollim' barna szemöldöke!

B Ü C S Ú Z Á S.

Elszakadsz tőlem, szeretett barátném!
Hasztalan' zárlak kebelembe; eltűnsz,
'S mint az álmokép, örömid, reményim
Véled enyésznek.

Jaj! sem a' sérült szerelem' nyögése,
Sem kegyességem, sem az ég' hatalma
Téged énnékem soha vissza többé
Vissza nem adnak.

Élj szerencsésen, valamerre fordulsz!
Légyen áldásom veled és vezérljen!
Légyen a' végzés' utain szerelmünk'
Angyala társad!

Élj szerencsésen 's ne felejts el engem !
Menj az égtartó Pyrenéken által,
Menj az éjszoknak havasin keresztül,
Csak ne felejts el!

Ott is, oh ott is tied e' sebes szív.
Mindenütt kísér, veled él, veled hal :
'S sárga képemnek halavány vonásin
Festve neved lesz.

ESDEKLŐ SZERELEM.

Im' a' nap leereszkedik
Thetis' bibor keblébe,
S mosolyogva emelkedik
Luna' szemérmes képe.

Az esti szellő' fuvalma
Édes álmot lengedez,
Az ég' békés 's nyugodalma
Hegyet völgyet befedez.

De ah, az én siránkozó
Szememre nem hullatja
Balsamát az illatozó
Esthajnal' csillagzatja!

Lehajtom árva fejemet,
De gondjaim felköltik,
'S nyughatatlan kebelemet
Fájdalmakkal eltöltik.

Bágyadságom ha bezárja
Néha fáradt szememet,
Kinyitja könnyeim' árja,
'S mossa halvány képemet.

Jaj, semmi nem enyhítheti
Sérült szívem sebeit!
Mert a' szerelem égeti
Minden titkos ereit.

Csak nálad van gyógyító szer,
Te, ki azt megsebzetted,
Ki a' szerelemnek ezer
Tőrét rám lehelleted!

Téged várnak kiterjesztve
Reszkető két kezeim,
Téged az égre függesztve
Sírdogáló szemeim

Egy tekinteted gyilkosom
S boldogítóm tud lenni.
Szánj meg, kegyes! légy orvosom,
Ne hagyj holtig epedni.

Süllyedek! nyujtsd karjaidat,
Míg el nem fogy életem,
Míg elhervadt ajakimat
Ajakidra tehetem.

A Z E S T.

Jer, Daphne! hol e' nyers patak
A' bérczből kiforradoz,
'S mohosúlt kősziklafalak
Közt a' völgyre szakadoz ;

Hol jegenyék hajladoznak
Égig nyúlt sudarokkal,
'S bokros tölgyek árnyékoznak
Terepély zöld ágokkal :

Ott függesszük szemeinket
Az ég' dicső képére,
Ott nyissuk meg szíveinket
A' szépnek érzésére.

Nézd már a' nap' sugárai
A' hegyekbe merülnek,
'S Hesper' piruló lángjai
Alkonyaton derülnek.

Égi bibor festengeti
Az aranyos felhőket,
Esti szellőcske lengeti
Az illatos ernyőket.

A' setét bük felett ragyog
A' hold, csendes fényében,
'S rózsabokrok közt mosolyog
A' patakok' tükrében.

Nézd, minő mennyei szépség
Nyílik meg most előttünk,
Minő mennyei csendesség'
Lelke lebeg körülünk.

Elysium' kiessége
Mosolyogva tér hozzánk,
'S az istenek' békessége
Nyugalmat harmatoz ránk.

Illy szent csendesség' ölében
Hallgatott minden 's így állt,
Midőn gyöngyház szekereben
Anadyomene szállt.

Cynthia így ragyogtatta
Latmus' virulmányait,
Hogy Endymionra rakta
Isteni szűz karjait.

Oh, Daphne! a' szép lelkeknek
Legkedvesb ünnepe ez,
Hol a' forró érzelmeknek
Lángja önkényt gerjedez.

Hol a' szív önkényt megnyílik
A' gyönyörű érzésre,
'S Plato' karján emelkedik
Égi lelkesedésre.

Hol lelkünk legszebben derül
Eredeti fényében,
'S legtisztább örömbe merül
A' természet' ölében.

Szíved haszontalan' eped
A' földi vak lármában,
E' szentséget nem lelheted
Semmi tündér hivságban.

Ott a' dicső természetet
Gyarló ecset majmolja:
Itt a' csuda szépségeket
Alkotó kéz rajzolja.

Ott a' bölcszet elkábítja
A' balgatag sokaság:
Itt a' szívet 's észet megnyitja
A' józan magányosság.

Ott az érzékeny szeretőt
Csapodár kar öleli,
Nem talál rokon érezőt,
Nyugodalmát nem leli:

Itt az ég' örömet ússza,
Melly úgy buzog keblében,
Mint a' kies Arethusá
A' hold' ezüst fényében.

ÉLETPHILOSOPHIA.

Én is öröme születtem
Arcadia' berkében,
Rózsapárnán szenderegtem
Cypris' ambrás' ölében.
Az arany század' istene
Pásztorai közé kene.

Ah/ de mint az arany világ,
A' rózsakor elrepül!
Olympusra más isten hág,
'S Dodona' berke dördül,
Elvirít a' szép kikelet,
'S vele a' hesperi liget.

Az enyém is elvirult már!
Pályám' vége közelít:
Hol a' gigasi örök vár
Chaosába elmerít,
Mint egy cseppet az ocean,
Mint egy sohajtást az orkan.

Légyen álom, légyen bíró,
Bátran megyek elébe,
Mint egy elfáradt utazó
A' vadon' enyhelyébe.
Mert ha bíró: nem furdal vád,
Mert ha álom: nyugalmat ad.

Ember voltam, csak gyarlóság
Létem' fényes bélyege,
Ha virtusom nem hiúság,
Forró vérem' melege.
Ha szívem nemesebben vert,
Önmagában méltó bért nyert.

Sírjak e, hogy életemet
Jól használni nem tudtam,
'S legkiesebb ösvényimet
Álmodozva folytattam?
Ha ezt újra elkezdhetném,
Ismét a' múltat követném.

Az ifjuság' örömeit
Lelkesedve öleltem,
De szívem' szebb ösztöneit
Soha bé nem tölthettem.
Ithacám' partját elértem:
'S ah hazámra nem ismértem!

Úgy éltem, hogy életemet
Vissza élni ne bánám,
Úgy éltem, hogy életemet
Végezni ne fájlalnam ;
Megcsókolgattam rózsáját,
Megizzadtam vaspályáját.

Láttam a' mosolygó tavaszt,
Láttam az égető nyárt,
Láttam minden időszakaszt,
'S minden földi láthatárt ;
Ha örök időket élnék,
Ezeknél többet nem' érnék.

Tünő éltém' rövidségét
Én tehát nem síratom,
'S a' jövődö' kétes képét
Előre nem borzadom.
Minden kornak van istene,
Nem zúgolódom ellene,
'S kebelemben marasztom.

A' T E M E T Ó.

EIrémülve tekint, oh temető, reád
A' tündér hatalom 's a' ragyogó dagály
Látásodra szemek' vázai 's a' világ?
Álorczái lehullanak.

Te a' durva tyrann' bíborit elveted
Mint a' koldus utált élete' terheit,
'S a' szent emberiség' jussa szerint nekik
Egy rangot 's nyugodalmat adsz.

A' kit szíve emészt 's elhagya a' remény,
Annak még te reményt adsz 's magas enyhülést.
Jer, adj nékem is adj! ím leereszkedem
Szentelt hantodon 's álmodok,

Mit? 's hát kelle nekem álmodozás, remény?
Agyváz altat e vagy pólyadal engemet?
Oh ismérem ezen phantomi lét' körét
'S nem szédül küszöbén fejem!

Minden szálfü, virág, mellyre tekintek itt
Érző szív vala, melly ömlede mint enyim;
Minden porszem úgy élt, úgy szeretett, örült
Mint e' gerjedező kebel!

Minden kődarabon, mellyre szemem' vetem,
A' nagy Persepol' és Palmira' képe int;
Látom Theba' kevély tornyait omlani
'S a' márvány Babylon' falát.

Látom hangyabolyi míveidet, világ!
Mint szórja 's temeti a' nagy örök' keze,
Látom, hangyasereg! mint tusakodsz 's tolongsz
Sírod' partjain és porán.

Jertek bámulatos bajnokok és nagyok!
'S ti kik nem meritek nézni az elmulást,
És ti porbanyögök, jertek ide 's velem
Élni 's halni tanuljatok.

K E S Z T H E L Y .

Itt, a' kék Balaton' partja' virányain,
Hol minden mosolyog, mint az arany világ;
Hol dúzs búzakalász rengedez a' mezőn,
'S a' halmok' koszorús oldalain ragyog
A' százféle gyümölcs 's a' zamatos gerezd;
Itt, a' keszthelyi zöld parton emelkedik
A' csendes Helicon. Jőjtek, oh szelíd
Aon' szúzei! és verjeteK itt lakást!
Nézzétek, mi kies sorhegy ölelgeti
A' tér' telkeit és a' vizenyős lapályt;
Itt lelteK gyönyörű thessali berkeket,
Bérczforrást, susogó völgyeket és homályt.
Gyakran mulatoz itt hínaras öblöken
Nereus, sáskoszorús nymphe-leányival;
Gyakran zengeti itt Arion énekét
A' hold' fénye alatt gerjedező vizen.

'S nézzétek, hol ama' már feketült falak
Látszatnak, menedék-váratok ott vagyon!
Ott vár titeket egy bölcs, 's kebelébe zár
Egy nagy férfi, kinek lelke periclesi
Századnak született, 's a' ki virágkorát
Romának ragyogóbb színre derítené.

FOHÁSZKODÁS.

Isten! kit a' bölcs' lángesze fel nem ér,
Csak titkon érző lelke ohajtva sejt,
Léted világít mint az égő
Nap, de szemünk bele nem tekinthet.

A' legmagasb menny 's aether' Uranjai,
Mellyek körülted rendre keringenek,
A' láthatatlan férgek a' te
Bölcs kezaid' remekelt csudái.

Te hoztad e' nagy minden' ezer nemét
A' semmiségből, a' te szemöldöked
Ronthat 's teremthet száz világot,
'S a' nagy idők' folyamit kiméri.

Téged dicsóít a' zenith és nadir,
A' szélveszek' bús harcza, az égi láng'
Villáma, harmatcsep, virágszál
Hirdeti nagy kezed' alkotásit.

Buzgón leomlom színed előtt, dicsó!
Majdan ha lelkem záraiból kikél,
'S hozzád közelb járulhat, akkor
A' mi után eped, ott eléri.

Addig letörlöm könnyeimet, 's megyek
Rendeltetésem' pályafutásain,
A' jobb 's nemesb lelkeknek útján,
Merre erőm 's inaim vihetnek.

Bízton tekintem mély sirom' éjjelét!
Zordon, de oh, nem, nem lehet az gonosz,
Mert a' te munkád; ott is elszórt
Csontjaimat kezeid takarják.

A' T U D O M Á N Y O K.

Allegoria Plato után.

Midőn e' földet elhagyá Saturnus,
'S a' nagy minden' keblébe rejtezett,
Két égi szűz maradt az embereknél:
A' szent igazság és a' szűz szemérem ;
Kik mint az égnek hív küldöttjei,
A' jámbor népek' kormányit vezették.
Örök békesség és arany szabadság,
Vig ártatlanság 's minden égi jók
Lakoztak vélek a' boldog világban.

De a' halandók csak hamar megunták
Ezen jóltévő égi védeket ;
Mert sokban ellentálltak a' nagyoknak,
A' büszke nagyravagyás' kényeit
'S a' rút gonoszság' titkos' céljait,
Mint órálló birák, meggátolák ;

Mellyért is ők az emberek közül
 Kizáratván, dicsőbb honjokba tértek.
 Már így sokkal szebben folyt a' világ.
 Most a' hatalmas már hatalmasabb lett,
 A' víg vigabbnak érezé magát,
 A' dúzs pediglen sokkal gazdagabbnak.

De csak rövid volt e' hiú öröm.
 A' gyenge csak hamar kezdé érzeni
 Kevély nyomását a' hatalmasoknak ;
 Az erő' nemlétét pótolá ravaszság ;
 'S rettentővé lett láthatlan keze ;
 A' sok hasznos csekély' romlása által,
 Kiszáradt a' bőség 's duzskálkodás' ere ;
 Fortély ellen fortély, erőszak ellen erő,
 És fegyver ellen fegyver volt szegezve :
 'S már már kiveszni tért e' balgatag fajt.

De megszaná a' földet Jupiter.
 Menj! így szólítja bölcs P'ányát Minervát,
 Menj! 's hozz ki táram' titkos rejtekéből
 Észt 's bölcseséget e' vak fajzatoknak.
 Nem észt, hanem ravaszságot lopott
 'S csak azt adott nekik Japet' fia ;
 'S most a' szemérem és a' szent igazság,
 Kiket nekik küldék, im visszatértek.

Készült tehát az aegis' asszonya,
A' bölcsesség' dicső szövéténekével
A' földre szállni, és az embereknek
A' tudományok' szent kincsét osztani.
'S minthogy saját komolyságát tudá,
'S a' földi gyarlóságot ismeré:
Az ő ifjabb 's vidámabb hűgait,
A' nyájas Musákat, küldé elől,
Hogy készítsék kedves játékaikkal,
A' vak szilaj lelkekhez útjait.

Diszlett e' mód. Mert ámbár voltak olly'
Musák, kik a' kedveskedést fölösleg
Üzvén, lettek nagyok' kaczerjai:
De mások, kik megtartották tovább is
Az ő mennyei ártatlanságokat,
Az emberekbe szent szikrát lehelltek.
Kikben tüstént gyuladt az aetheri rész,
Melly egy rokon kötél az égiekkel;
'S hálás kezekkel kezdék elfogadni
Minerva' égi áldomásait.
Most láták, hogy dobzódások veszély,
És a' pusztítás ádáz balgatagság;
Hogy minden emberek csak egyneműek,
'S minden közjó az egyesből ered.
Azolta van remény, hogy a' halandók,
Mennél több fényt nyernek Pallás' kezéből

Annál forróbban fogják majd ölelni
A' szent igazságot 's a' hív szemérmet.
'S akkor majd ismét Kronos' boldogabb
Századja hozzánk visszatér az égből.

VANDAL BÖLCSESEG.

A' Vandaloknak ferde bölcsesége
Ismét divatba jó 's csudáltatik :
Ezek hogy a' nagy Romát dőlni látták,
Vesztének abban lelték fő okát :
Hogy ottan írni és olvasni szoktak ;
'S ez okra nézve ők a' könyveket
Elégeték mint ördögségeket.
'S hogy most kiforrtá Paris' régi mérgét,
Mi szülte azt más, mint könyvek, tudósok?
Égetni kell hát minden könyveket,
Égetni mind azt a' ki gondol és lát!

Oh Vandaloknak sanda bölcsesége!
Méltó királyi fülbe zengeni.
Tenéked a' nagy Roma' csüggedése
'S Parisnak ádáz harcza egy eset?

Tenéked alma 's makk egy fán terem? —
Hát Vandalok közt nincs e pártütés?
'S nem félt e Caesar a' vad Galliától?
Hát a' seraillok' öldöklései,
És Asiának végtelen zavarja,
A' Dózsa', Hóra' gyilkos pórhada
Mind a' tudósok' 's könyvek' művei?
Hát Prussiának 's Bécsnek thronusát
Csak a' vak észnek fékje tartja fent?
'S azért nem omlik ott királyi vér?
'S tán Angliának népe balgatag,
Azért parancsol a' föld' tengelyének?

Igy van! ha szél fuj 's fergeg leend,
Ha a' buzában konkoly és vadócz van,
Ha nyájainkat métely szállja meg,
'S a' szürke kancza vemhét elveti,
Azt mind tudósok 's könyvek művelik.
Bölcsen! dicsően! Inach és Numa,
Ninus, Zoroaster így okoskodának,
Tehát mi is! — oh de nagy hézag ez!
A' makkos ember és mi nagy különbség.
A' makkal elmúlt a' szilaj szabadság,
Az ember önkényt hordja most nyögét,
A' békes élet' bájit ismeri,
'S a' marha-fékre nincs szüksége többé.
Lám Titus, Aurel 's Friedrik nem valának

Sem istenek, sem a' nap' öccsei:
Imádtatának még is a' világtól;
De a' tyrannok, bár istenfiaknak
Neveztetének, bárd alá jutának.

A' R E M E T E.

Egy őszült remetét a' Tihany' oldalán
Ismértem. Sivatang sziklaüregben élt.
Már két századokat hordoza vállain,
'S mellén lengedezett hosszú fejr szakál.
Gyakran, bölcs szavait hallani, elmenék
Barlangjába, vidám gyermekidőm alatt,
Sok történeteket hordogatott elő
A' bölcs ősz az idők' régi homályiból.

Egy szép alkonyaton melleje ültetett,
Ősz pillái alól könnye kicsordula,
'S így kezdé szavait: Látod amott, fiam,
A' mint a' Balaton' habja locsogva küzd
A' bércz' öbleiben 's rengetes vadon?
Zöld pártája körülözte az ormokat?

Ott hajdan ragyogó tornyok, erős falak
 Állottak, sudaras sorjegyének között.
 'S im ott egy feketült klastrom, az ó világ?
 Buzgósága? dicső temploma 's szent helye.
 Sok távollakozók 's messze zarándokok
 Csókolták küszöbét 's szentjei' zsámolyát,
 'S a' hymnusba vegyült orgona' hangjai
 Buzgón ömledezék a' hegyeket körül.

Hány szív harczola szent boltja' homályiban,
 Míg eltépte magát ösztöne' lánczain,
 'S lángérzése szelíd buslakodásra vált!
 Hány szép hervada ott élete' hajnalán,
 Mint egy gyöngye virág a' havasok között,
 Melly látatlan' alak díszeivel kivész!

Ott lankadt, epedett Váradi Lóra is
 Érző lelke' tüzes gerjedezésiben.
 Nem fojthatta meg azt a' feledő idő,
 Sem más isteni kéz' 'nennyei balsama.
 Legszebb szűz vala ő Hunnia' téerein.
 Sok fényes lovagok néztek ohajtva rá;
 Sok nagy gazdagokat Lórika megvetett,
 Mert szívét szeretett Sándora bírta már,
 'S oldhatlan kötelek közt vele egyesült.
 Sándor régi nemes faj, de szegény vala;
 Mellyért Lóri' kemény atyja csikarva dúlt,

'S e' klastromba dugá a' szerető leányt.
 Kábultan maradt Lóri sokáig itt,
 'S mint egy álmodozó, csendesen elmerült.
 Míglen végre beteg szíve felébrede,
 'S a' kétségbeesés' tőreivel vivott.

Már négy bús kikelet látta siralmait
 'S lassanként kiháló kellemit, a' midőn
 Egy bús óra alatt ajtaja megnyílék,
 'S a' régensiratott karja közé rogya.
 Testek' rándulatit festeni nem merem,
 Sem tördelt szavokat 's ömledezésiket.
 Megdőbbent kebeleik nyögve szorúltak el,
 'S benne minden erő 's élet eloltatott.
 Míglen végre, sebes könnyeik' árjai
 Megnyitván lekötött nyelvöket, így zokog
 Forró csókjai közt a' pihegő leány:
 Oh kedves, kit az én lelkem epedve várt
 Minden perczeneten, 's érted imádkozott!
 Oh ifjú, kit az én szívem ezer közül
 Választott! de az ég szívemet eltöre!
 Eljöttél, hogy ezen néma falak között
 Esdeklő szeretőd' könnyeiben fűredj?
 Eljöttél, hogy alélt lelkem előtt kinyisd
 Elvesztett örömünk' hajdani édenét?
 'S hogy még egyszer örömkönnybe borúlt szemét
 Lóridnak karodon zárja be a' halál!

S á n d o r.

Nincs szóm, nincsen erőm! végy kebeledbe, végy!
 'S olvasd e' halavány orcza' vonásain,
 Olvasd e' szomorún béapadott szemem,
 Mint szenvedt nyomorúlt életem ekkorig.
 Bujdostam hegyeken, völgyeken és habon,
 Míg felleltelek, oh angyalom! édesem!
 Im, áltörte aczélzáraidat karom.
 Jer most, merre karom 's a' szerelem vezet.
 Jer, menjünk oda, hol senki nem ismer, és
 Egy csendes kalibánk, egy nyoszolyánk leszen.
 Menjünk! int az igó; oh ne habozz! kövess!

L ó r i.

Menjünk; nyujtsd karodat! légy vezetőm! megyek
 A' bús Kaukasuson 's tengerek' árjain
 Lángnak, habnak, ezer fegyverek' élnek.
 Isten véletek itt, oh szomorú falak,
 Itt hagylak! szeretóm' karjain elmegyek!
 Menjünk a' szerelem' szárnyain... Oh, de mit,
 Mit hallok? elalél lelkem. — Egek, mi ez?
 Halld a' lármaharang! nézd! közelítének
 A' fáklyák. Ti kemény istenek! — el vagyunk
 Árultatva tehát? — Oh, te csalárd öröm!
 Eltűnsz e, valamint egy hiu búborék?
 Már hát nem lehetek, kedvesem, a' tiéd
 E' földön! de tiéd lészek az égbe majd!

Oh kedves szeretőm, hogyha szeretsz, ne hagyj
E' mélységbe? ne hagyj! ölj meg ezen helyen;
Ölj meg, hogy kezeden fogyjon el életem.
Hah jőnek! szeretőm, hív szeretőm, ne hagyj!
Csókolj meg, 's vasadat döfd ide, oh ne száj!
Döfj, im itt kebelem. Én örömetst halok.
Add meg nékem ezen leggyönyörűbb halált!

Ekkor Sándor előrántja hegyes vasát,
'S a' vállára borult szűz' kebelébe döf,
Elsóhajtva repül bánatos élete,
'S egy bágyadt köszönöm! volt rebegő szava.

S á n d o r.

Hah, menj, menj! te nemes lélek! ez a' világ
Nem méltó tereád, menj! követőd leszek.
Hah, már látlak! az ég' fényözönén lebegsz,
Intesz, hívsz, mosolyogsz, karjaidat nyitod.
Oh kedves szeretőm, Lóri, te hívsz: megyek.

Ekkor Lóri' hideg karja közé borult.
Csókokkal befedé kedvese' tagjait,
'S mélyen mártja sebes szíve alá vasát,
'S forrón öszvevegyült vérök eláradott,

Ott egy nyárfa alatt lett temető-helyök.
Egy szép gerlicze pár jött ki porokból, és

E' csendes ligetek' sátoriban leszállt.
Gyakran látni setét éjjeleken fejr
Fátyolban lebegő lelköket e' helyen ;
Gyakran hallani itt lassu melodiát
Éjjel , mint valamelly gyenge furuglyaszó
Messziünnen kihaló gerlicze' hangjait.

A' VIG CHLOE.

Hunyik a' nap , pirul az ég,
Intesz , édes enyhelyem !
Megyek , megyek , ah , elég rég
Vonza feled kebelem.

Te vagy az én kis világom,
Virágim szép ligete!
Gyermeki vig munkásságom'
'S kezem' első képzele.

Hozzád jövök , ha szívemet
Aggodalom terheli,
Hozzád , ha rám öröm nevet
'S kezem lantját emeli.

Szép alakid' szemlélete
Uj világba andalít,
Nyilt kelyheid lehellete
Illat - özönbe merít.

Itt élnek eltűnt rémeim
Gyermeki jelképekben,
'S kedves titkos két betűim
A' mindigzöld szivekben.

A' bús cyprus' árnyékában
Az urnák 's nefelegtsek,
A' két hív szivek' lánczában
A' viola - bilincsek.

Igy alkota ifju lelkem
Egy szebb virányt magának,
Hol égi gyönyör' 's szerelem'
Szebb rózsái nyilának.

De csak hamar felriadtak
Rémledező szemeim,
'S karom között eloszlottak
Tündér álmképeim.

Oh, mint sirtam, barátném!
A' szerelem' könnyeit,
Mint ittátok, virágaim!
Szivem' égő csepjeit.

Hervadtatok, hervadtam én,
Míg rablánczom szaggatám,
Mig a' csalfa büszke remény'
Bábjait elhányhatám.

Oh, nem jó halandó szemnek
Az eget megmutatni,
'S a' lepke - szárnyú gyermeknek
Égi szárnyakat adni.

Nehéz a' mennyet elhagyni,
Pedig le kell hullanunk!
Jobb a' hiv földön maradni
'S rózsákat itt szaggatnunk.

Nem álmodni, hanem élni
Illik e' szép világon.
Méhajakkal mézet lelmi
Lehet minden virágon.

Egyik hervad, másik nyílik,
Mindenik csak tünemény;
Annak nyílik a' legszebbik,
A' ki szabad 's víg mint én.

Szabad pedig kiki lehet,
Mig fejét — de hol vagyok?
Lilim még istenné tehet,
Legyen, legyen, hallagatok.

S Z I L Á G Y I,

Ledült Hunyaddal a' haza' védfala!
Igy zeng hősei közt a' diadalmas ősz,
Körültüzelgve bús szemekkel
A' had' erős fiain, Szilágyi,

Ledült 's az undok czimbora, lánczait
Elszaggatva, kitör szent düledékein
'S habzó agyarral tölti újra
Béhegedett sebeinkre mérgét.

A' tiszta ifjak' lelke gyanútalan'
Hódolt a' gonoszok' csalfa siralminak,
Kik mind Hunyadnak, mind hazánknak
Békepohárba' halált adának.

Azt nyerte a' nagy hős atya' virtusán:
Megkimélte magas szivvel irigyeit,
Ön gyermekébe döfte törét
'S a' czudarok diadalt kaczagtak.

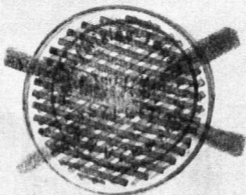
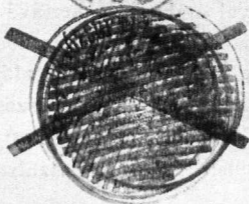
Ezt nyerte a' mi balga hitünk, midőn
Olly' körmökre bizánk a' haza' zálogit,
Mellyekre honnunk' vére csorgott
'S hív Hunyadink' vasa bélyeget vert

A' cselt utáló így veti gyilkosa'
Hálójába magát; így fedi tornyait
Földünkön a' bűn, míg Molochnak
Áldozik a' nemes ön magával.

A' virtus a' jók' horga, ha czéltalan
Féltünk rossz rokonink veribe' fürdeni
'S a' jóknak ártunk. Az kegyetlen
A' ki szelíd, mikor ölni szentség.

A' százfejű szörny új fejeket terem,
Posványával együtt vesztheti Hercules;
A' gaz lenyesve még bujább lesz;
Írtani kell gyökerestül a' bűnt.

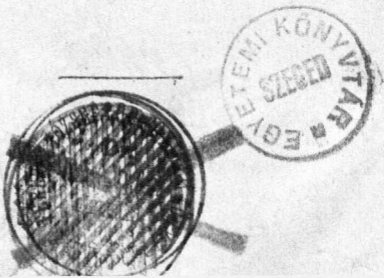
Igy adta vissza Sylla az életet
Romának, 's így adom vissza hazámnak én.
Vértorral alkot új világot
Sylla, Szilágyi' haragja; jertek!

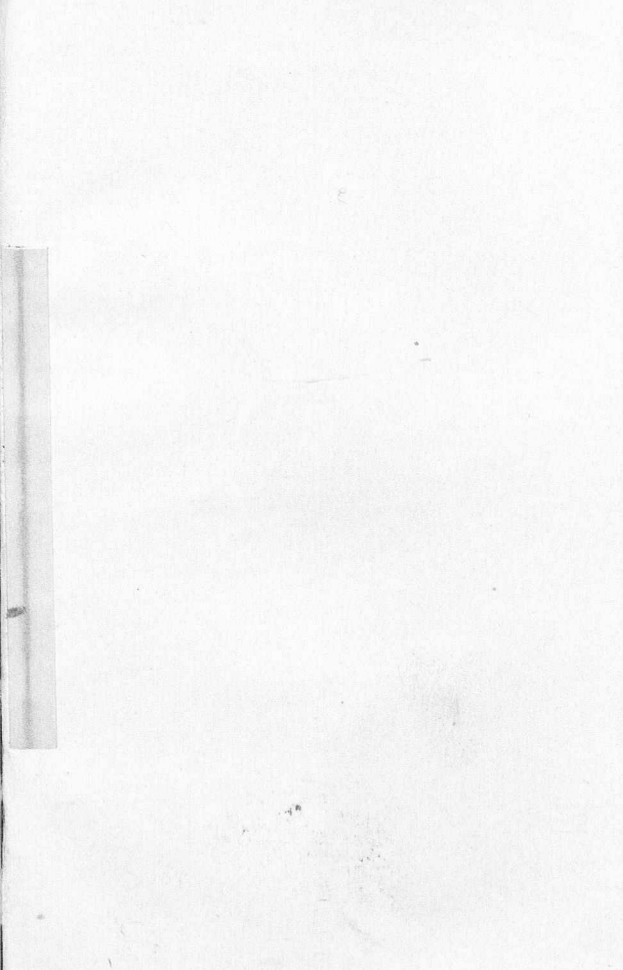
N A P O L E O N H O Z .

Nem te valál győző, hanem a' kor' lelke : sza-
badság,

Mellynek zászlóit hordta dicső sereged,
A' népek fényei csalatásba merülve imádtak,
'S a' szent emberiség' sorsa kezedbe került.
Ám de te ezt tündér kényednek alája vetetted,
'S isteni pálmádat váltja töviskoszorú.
A' melly kéz felemett, az vert most porba viszontag :
Benned az emberiség' ügye boszúlva vagon.

5718-19

RA 3579

